

Izbija vsek četrtik
in velja s poštno
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
spravnih v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva do-
bitvajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, nplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 27.

V Mariboru, dne 3. julija 1902.

Tečaj XXXVI.

Slovenska gospodarska organizacija.

Na Slovenskem imamo dve veliki in mo-
gočni gospodarski organizaciji, to sta «Zveza
slovenskih posojilnic» s sedežem v Celju in
«Gospodarska zveza» s sedežem v Ljubljani.
Samoumevno je, da se mora list, ki je kakor
naš posvečen kmetijskim težnjam, ozirati na
poslovanje in delovanje za gospodarske na-
mene tako važnih organizacij.

«Gospodarska zveza» v Ljubljani ima
mnogo širjo podlago nego «Zveza slovenskih
posojilnic». «Gospodarska zveza» sprejema
pod svoje okrilje vse različne gospodarske
zadruge. «Zveza slovenskih posojilnic» pa
obsega, kakor že ime kaže, samo posojilne
in hranilne zadruge.

Pred kratkim, dne 26. junija, je imela
«Gospodarska zveza» svoj občni zbor. Ta
zbor je pokazal, da je «Gospodarska zveza»
zares gospodarska potreba na Slovenskem in
da si pridobiva v združništvu vedno trdnjša
tla. Prošlo leto je dosegel promet že 3.846.484
kron. Koncem leta 1901 je bilo pri zvezi 102
posojilnic, raznih drugih zadrug 57, skupaj
torej 159. Med raznimi drugimi društvi se
nahajajo kmetijska društva, konsumna dru-
štva, mlekarke zadruge, železoobrtne, vino-
gradniška, stavbena in mizarška zadruge.
«Gospodarska zadruga» bo kmalu izdala na-
rodno-gospodarski zemljevid, kateri bo nam
predstavil gospodarsko organizacijo na Slo-
venskem.

Velikega pomena za pravilen razvoj po-
sameznih gospodarskih zadrug in za pošteno

poslovanje je revizija. «Zveza slovenskih po-
sojilnic» stori v tem oziru vsaj v toliko svojo
dolžnost, da edini ji na razpolago stoječi
revizor neprestano revidira. O «Gospodarski
zvezi» pa izvemo sedaj na občnem zboru,
da se je preteklo leto revidiralo le 32 po-
sojilnic. Občni zbor je sam čutil, da je to pre-
malo, za to se je izreklo, da bo odslej treba
gledati, da se vsako leto revidira večje šte-
vilo posojilnic.

«Gospodarska zveza» pa stoji po svojem
delokrogu seveda nad «Zvezo slovenskih po-
sojilnic», katera zadnja je omejena samo na
eno panogo združne gospodarske organi-
zacije. «Gospodarska zveza» je vsled tega
poklicana, da postane središče vsega gospo-
darskega življenja na Slovenskem in da njeni
občni zbori postanejo parlament, v katerem
se razpravlja in pogovarja o slovenskem na-
rodnem gospodarstvu.

Velik razloček je tudi med glasilom
«Gospodarske zveze» in «Zveze slovenskih
posojilnic». Glasilo prve je «Narodni Gospo-
dar», izhajajoč v Ljubljani, glasilo druge —
vsaj podpira se ta list — pa je «Slovenska
Zadruga», izhajajoča v Krškem. Dočim «Slo-
venska Zadruga» prerada prinaša ponatise
pamfletov na različne zadruge, seveda s tako-
zvanimi «nepristranskimi» opombami, ozira
se «Narodni Gospodar» na dejanske gospo-
darske in združniške potrebe ter tako ustreza
željam in potrebam čitajočega občinstva.
«Slovenska Zadruga» pa postaja vedno bolj
zbirka nepovoljnih, razdirajočih kritik (ali
pravzaprav napadov) o združništvu in drugih
člankov, ki spadajo v združniški list tako,

kakor pest na oko.

«Gospodarska zveza» stori tudi s pouč-
nimi shodi svojo dolžnost za pouk v narod-
nem gospodarstvu. Že večkrat smo obžalovali,
da njenemu vzgledu ne sledi tudi naša «Zveza
slovenskih posojilnic». Širiti znanje, delovati
za strokovno izobrazbo, to ne more škoditi
našemu ljudstvu!

Da bi se narodno-gospodarsko znanje
na Slovenskem vedno bolj širilo in da bi se
združna organizacija zdravo in krepko raz-
vijala, je gotovo želja vsakega poštenega
Slovenca.

Brezvestna gonja.

Nikomur se ne zameri človek, ki se z
vsemi naporji in silami bori za poboljšanje
svojega gmotnega stanja. Človek hrepeni po
sreči, dokler živi, in ker je del zemeljske
sreče tudi ugodno gmotno stanje, zato skrbi
vsak tudi za posvetne dobrote. Toda sredstva,
s katerimi hočemo doseči svoj cilj, morajo
biti poštna in ne smejo škodovati
splošnosti.

Učiteljski stan je v svojem se-
danjem velikem obsegu še mlad stan. Zato
se mora pehati in boriti na vseh krajih in
koncih, da si približuje in osigura svojemu
znanju in pomenu primerno stališče v člo-
veški družbi. Boj se je moral začeti tudi za
gmotno stanje učiteljskega stanu! Temu se
nihče ne čudi, tega noben pameten človek
ne obsoja. Seveda pa tudi učiteljski stan ne
sme obsojati onih stanov, ki bi morali dajati,

Listek.

Slovanska blagovestnika.

Sestavil Ivan Vuk. (Konec.)

Sv. Ciril in Metod sta sprevidela, da je
treba šol, v katerih bi se slovanski mlade-
niči pripravljali na duhovniški stan. Ona sta
jih ustanovila in sta torej začetnika slo-
vanskih šol in zato bi ne smelo manjkati
njune podobe v nobeni šoli. Knjige,
katere so bile za to potrebne, sta spisovala
in prestavljala na slovanski jezik.

Neko nedeljo stopi sv. Ciril k oltarju, da
daruje Bogu najsvetejšo daritev. Kaj se zbrani
verniki tako čudijo? Zakaj se jim solze utri-
njajo v očeh, zakaj jim nepopisno veselje
prešinja obraze? — Sveti Ciril ma-
šuje slovensko. Utihnili je nerazum-
ljiva latinska beseda, ki je dosedaj motila
ljudi pri sveti maši. Vse ljudstvo kliče s sv.
Cirilom: »Gospod, pomiluj!« in ko jih po-
zdravlja, rekoč: »Gospod z vami!« mu glasno
odgovarjajo: »In s tvojim duhom!« Kadar jim
veleva: »Molite, bratje!« — molijo. Oni mo-
lijo z mašnikom, ker ga razumijo. O prelepi
dar, dar slovenske službe božje! O blažena
sveta brata Ciril in Metod, da sta upeljala
slovensko sveto mašo! Še pesmica opeva:

»V slovenskem sta jeziku hvalo pela,
V njem tudi svete knjige pisovala.«

Slovanska služba božja je pridobila jako
mnogo Slovanov sveti veri. Trumoma so hi-
teli v take cerkve, kjer so se opravljale svete
skrivnosti v domačem jeziku. Nemški duhovni
so pa kar pihali od jeze. Noben se ni zmenil
zanje, nikdo ni prihajal k njihovim latinskim
mašam; bili so zapuščeni. Sklenili so zatreti
sveta brata, pokončati njuno setev, naj velja
kar hoče. Zatožili so ju papežu. Kmalu pride
pismo iz Rima na sveta brata, da se morata
nemudoma priti opravičiti. Dasi je bilo v
tedanjih časih silno težavno potovanje, vendar
ju dvigne klic božjega namestnika na pot v
večno mesto. Priporočila sta Moravce Bogu
v varstvo, pri katerih sta se mudila skozi
4 leta in pol ter vzela potno palico v roko.

Na potu v Rim sta prišla sveta brata
drugič med Slovence, ki takrat niso bili več
sami svoji. Zulil jih je že sto let nemški
jarem. Imeli so pač svoje poglavarje, a so
bili Nemcem pokorni. Tak poglavar je bil knez
Kocel. Zelo se je razveselil knez in z njim ves
narod, ko sta prišla med nje sveta Ciril in
Metod. Vsi so občudovali lepoto Kristusove
vere, ki sta jo razlagala v slovenskem jeziku.
Malo časa je minulo in pridobila sta si srca
Slovencev. Pridobila sta 50 mladeničev, ki
so ju spremili v Rim, da dobe tam sv. maš-

nikovo posvečenje od sv. očeta in se povr-
nejo kot duhovni pastirji med zatirani slo-
venski narod.

Sveta brata sta imela seboj ostanke sv.
Klemena, da jih poneseta v Rim. Na pripri-
šnjo tega svetnika se je zgodilo mnogo ču-
dežev. Od vseh strani so vreli Slovenci vkup,
da zadobe pomoč od čudodelnih koščic. Iz
hvaležnosti so se nato na mnogih krajih se-
zidale kapelice sv. Klemena, ki so se pozneje
razširile v cerkve.

Med tem je umrl papež Nikolaj I. Na-
mesto njega so izvolili Hadrijana II. V Rimu
je počil glas, da se bližata sv. Ciril in Metod
z ostanke sv. Klemena. Vse je bilo po koncu.
Papež sam se vzdigne s prestola ter jima gre
nasproti. Spremlja ju duhovščina v prekrasnih
oblekah. Rimsko ljudstvo vre pred mestna
vrata. V veličastni procesiji neso ostanke sv.
Klemena hranit v njegovo starodavno cerkev.

Potem sta se morala zagovarjati zaradi
slovenske službe božje. Sv. Ciril je govoril
jasno in prepričevalno ter se potezal za slo-
vensčino, dokler ni papež slovesno dovolil,
da se smejo cerkvena opravila in tako tudi
sveta maša služiti v slovenskem jeziku. Slo-
vensčina je postala takrat svet jezik, tako
svet kakor je judovski, grški in latinski. In
to čast sta mu pridobila sveta Ciril in Me-
tod. Papež Hadrijan II. je položil sam v cerkvi

Današnji list ima „Naš Dom“ kot prilogo!